

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“КРЕМЕНЧУЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ”
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

ПОГОДЖЕНО
Науково-методичною радою
протокол №8 від 08.05.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
протокол №8 від 19.05.2025

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ВЛЬНИЙ
ВИБІР ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ В
КРЕМЕНЧУЦЬКІЙ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНІЙ АКАДЕМІЇ**

Введено в дію
наказом директора № 78/од
від 19.05.2025 року

Директор

Деся КРУПІНА

Кременчук
2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про реалізацію права здобувачів освіти на вільний вибір індивідуальної освітньої траєкторії в Комунальному закладі вищої освіти “Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія” Полтавської обласної ради (далі - Академія) розроблено відповідно до законів України “Про вищу освіту”, “Про фахову передвищу освіту”, Положення про організацію освітнього процесу в Кременчуцькій гуманітарно-технологічній академії.

1.2. Цим Положенням визначається процедура формування здобувачами вищої/фахової передвищої освіти (далі - здобувачі освіти) Академії індивідуальної траєкторії навчання у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом.

1.3. Право здобувачів освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечує вільний вибір навчальних дисциплін. Здобувач має право здійснювати вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом в обсязі, що становить:

- не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС (для здобувачів освітнього ступеня бакалавр);

- не менше 10% від загального обсягу кредитів ЄКТС (для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр).

1.4. Здобувач освіти може обрати один із можливих шляхів формування індивідуальної освітньої траєкторії або їх поєднати:

- із широкого переліку дисциплін вільного вибору здобувачів освіти;
- із Переліку сертифікатних програм;
- освітніх компонент в іншому закладі освіти за реалізації здобувачем права на академічну мобільність.

1.5. Формування груп для вивчення дисциплін вільного вибору здійснюється за умови наявності в групі кількості здобувачів освіти, що передбачена нормами наповнюваності академічних груп відповідно до законодавства (Постанова КМУ від 17 серпня 2002 р. № 1134). Обмеження, передбачені цим пунктом, не поширюються на ті випадки, коли певну навчальну дисципліну обрали всі здобувачі малокомплектної групи.

1.6. Обсяг вибіркової дисципліни повинен становити не менше трьох кредитів ЄКТС. Навчальні дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

1.7. Якщо здобувач вищої освіти без поважних причин не скористався своїм правом вибору навчальних дисциплін, то його індивідуальний

навчальний план визнається таким, що не виконаний за обсягом кредитів необхідних для здобуття відповідного рівня освіти.

1.8. Відмова здобувача освіти виконувати сформований при реалізації ним права вільного вибору індивідуальний навчальний план є грубим порушенням та підставою для відрахування здобувача освіти з Академії за невиконання індивідуального навчального плану.

1.9. Зміна здобувачем освіти свого вибору після його затвердження можлива лише до початку навчального семестру за згодою заступника директора з навчальної роботи.

1.10. Кафедри/циклові комісії, що пропонують вибіркові дисципліни, обов'язково забезпечують підготовку робочих навчальних програм, силабусів і методичних матеріалів, необхідних для її вивчення.

1.11. Вивчення вибірових дисциплін на першому курсі навчання здобувачів освіти, як правило, не передбачено.

2. Організаційно-методичне забезпечення вибору здобувачами освіти індивідуальної траєкторії навчання

2.1. Перелік дисциплін навчального плану складається з двох частин – обов'язкової та вибіркової.

2.1.1. Вибіркова частина навчального плану здобувача освіти введена для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії як особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

2.1.2. З метою створення можливостей для реалізації права здобувачів освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії Академія пропонує:

- вибіркові навчальні дисципліни із переліку широкого вибору з анотаціями з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності;

- сертифікатні програми – це короткі спеціалізовані освітні програми обсягом від 12 до 20 кредитів ЄКТС, які спрямовані на цільову підготовку в певній галузі/спеціальності/спеціалізації та не мають додаткових вимог до попередньої освіти. За результатами опанування сертифікатної програми видається сертифікат Академії. Інформація про опанування сертифікатної програми зазначається в додатках до диплома європейського зразка.

2.1.3. Формування переліку вибірових дисциплін і сертифікатних програм здійснює завідувач кафедри/голова циклової комісії відповідно до освітньо-професійної програми, враховуючи рекомендації роботодавців, здобувачів освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників.

2.1.4. Перелік вибірових дисциплін та сертифікатних програм затверджується до **01 лютого** поточного навчального року на засіданнях кафедр/циклових комісій і подається до навчального відділу.

2.1.5. Навчальний відділ формує загальний Перелік (дисципліни широкого вибору, сертифікатні програми) за рівнями освіти, який розглядається науково-методичною радою, погоджується студентською радою та затверджується вченою радою Академії і оприлюднюється на веб-сайті Академії до **01 березня** поточного року.

2.2. Обсяги і зміст дисциплін, які спрямовані на розширення та поглиблення спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, мають враховувати структурно-логічну схему вивчення обов'язкових дисциплін, кількість кредитів у семестрі, визначених навчальним планом для вибіркової частини конкретної освітньо-професійної програми.

2.3. До переліку вибірових навчальних дисциплін відповідної освітньо-професійної програми не можуть пропонуватися дисципліни, аналогічні за змістом із обов'язковими навчальними дисциплінами.

2.4. Основними критеріями забезпечення якісного викладання вибіркової дисципліни є кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, досвід викладання дисципліни); навчально-методичне забезпечення (підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічна база; інформаційне забезпечення.

2.5. Навчальний відділ здійснює перевірку наявного методичного та кадрового забезпечення викладання дисциплін вибіркової частини навчального плану.

2.6. У загальному переліку вибірових дисциплін (далі – Перелік) зазначається назва навчальної дисципліни; викладачі які забезпечують її реалізацію; кафедра/циклова комісія, яка пропонує дисципліни; обмеження, які передбачені для вивчення дисципліни (семестр, протягом якого вивчається дисципліна; форма навчання здобувачів освіти; назва спеціальностей для яких пропонується вивчення дисципліни), короткий опис змісту дисципліни (анотація) (**Додаток 1**).

2.7. Гарант освітньо-професійної програми може дозволити злобувачам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, прослухані в іншому закладі освіти.

2.8. У випадку поновлення, переведення здобувача освіти за рішенням декана факультету/завідувача відділення може бути дозволено перезарахування кредитів ЄКТС за рахунок вибірових навчальних дисциплін з фактично вивчених дисциплін за зявою здобувача освіти.

3. Порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти освітнього ступеня бакалавр

3.1. Організація вибору навчальних дисциплін за освітньо-професійними програмами для здобувачів освітнього ступеня бакалавр здійснюється на 1-му курсі навчання на наступний навчальний рік у березні поточного навчального року.

3.2. Здобувачі освіти протягом **березня** місяця у II семестрі реалізують своє право на вільний вибір навчальних дисциплін, а зацікавлені кафедри організовують презентацію вибіркових дисциплін.

3.3. Процес вибору дисциплін та/або сертифікатних освітніх програм має такі етапи:

- здобувач обирає дисципліни із запропонованого Переліку на обидва семестри наступного навчального року шляхом анкетування, яке проводить студентська рада з наступним написанням заяви про включення її в індивідуальний навчальний план (**Додаток 2**);

- здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в межах вибіркової частини навчального плану можуть обрати лише одну сертифікатну програму із запропонованого Переліку на увесь період навчання з подальшим отриманням сертифікату встановленого зразка про здобуті додаткові компетентності та внесенням цієї інформації в додаток до диплома європейського зразка;

- за результатами вибору здобувачів освіти (пакету отриманих заяв), деканат/відділення формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та сертифікатними програмами, а директор Академії видає відповідний наказ про закріплення академічних груп за вибірковими дисциплінами та сертифікатними програмами.

3.4. Здобувач освіти, який не скористався правом вибору дисципліни, зараховується на вивчення вибіркових дисциплін з урахуванням сформованих груп.

3.5. Якщо на вивчення дисципліни не записалася мінімально необхідна кількість здобувачів освіти, завідувач відділення/деканат факультету доводять до відома здобувачів інформацію про перелік дисциплін, які вважаються не обраними. У такому випадку, здобувачам освіти пропонується обрати ті дисципліни, де вже є сформовані групи.

3.6. Термін формування наказів з вивчення вибіркових дисциплін здобувачами освіти – **квітень-травень** поточного року.

3.7. Результати вибору здобувачами освіти навчальних дисциплін із Переліку зазначаються в його індивідуальному навчальному плані.

3.8. З об'єктивних причин здобувач освіти може внести зміни до заявленого ним переліку вибірових дисциплін в індивідуальному навчальному плані на наступний навчальний рік, подавши на декана/завідувача відділення відповідну заяву. Заява подається до початку наступного навчального року за умови, що здобувач освіти ще не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни.

3.9. Розклад занять формується в деканаті факультету з урахуванням необхідності забезпечення права здобувачів освіти на вивчення дисциплін вільного вибору.

4. Порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр

4.1. Організація вибору навчальних дисциплін за освітньо-професійними програмами для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр здійснюється на увесь період навчання.

4.2. Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачами освіти на початку першого року навчання у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш ніж 10% загальної кількості кредитів, передбачених для рівня фахової передвищої освіти.

4.3. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибірових дисциплін, до **01 лютого** кожного навчального року обговорюють та затверджують протокольно і подають в навчальний відділ список дисциплін, які пропонуються для вільного вибору здобувачами освіти на наступний навчальний рік, робочі навчальні програми і короткі анотації цих дисциплін.

4.4. Процес вибору дисциплін та/або сертифікатних освітніх програм має такі етапи:

- здобувач обирає дисципліни із запропонованого Переліку на обидва семестри наступного навчального року шляхом анкетування, яке проводить студентська рада з наступним написанням заяви про включення її в індивідуальний навчальний план (**Додаток 2**);

- здобувачі освіти в межах вибіркової частини навчального плану можуть обрати сертифікатну програму із запропонованого Переліку на увесь період навчання з подальшим отриманням сертифікату встановленого зразка про здобуті додаткові компетентності та внесенням цієї інформації в додаток до диплома європейського зразка.

Вибір дисциплін здобувачами освіти здійснюється шляхом подачі письмової заяви на ім'я завідувача відділення, яка зберігається протягом усього терміну навчання здобувача в Академії. Блок навчальних дисциплін сертифікатної освітньої програми здобувачі освіти обирають на першому році навчання.

4.5. На підставі поданих заяв завідувач відділення формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами, а директор Академії видає відповідний наказ про закріплення здобувачів освіти за вибірковими дисциплінами або сертифікатними програмами.

4.6. Якщо для вивчення окремої вибіркової дисципліни або сертифікатної освітньої програми не сформувалася мінімальна кількість здобувачів (від 10 до 25 осіб (за винятком груп, кількість здобувачів у яких менше 25 осіб)), то завідувач відділення доводить до їх відома інформацію, що ці дисципліни вивчатись не будуть. Після цього здобувач освіти повинен обрати інші дисципліни, з яких сформувалася кількісно достатня група.

4.7. Здобувач освіти, який не визначився з переліком вибіркового дисциплін та не подав заяву у визначені терміни, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

4.8. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибіркового дисциплін інформація про вибіркові дисципліни вноситься до індивідуального плану здобувача освіти. З даного моменту вибіркова дисципліна стає для нього обов'язковою. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що здобувач освіти може бути відрахований з Академії.

4.9. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітньо-професійних програм для освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

**СКОРОЧЕНИЙ ОПИС ДИСЦИПЛІНИ
(Анотація)**

Назва вибіркової навчальної дисципліни	
Викладач-розробник курсу	
Кафедра, яка забезпечує викладання	
Можливі обмеження до вивчення	
Для якого рівня вищої освіти	
Спеціальність, для якої адаптована дисципліна	
Курс та семестр	
Обсяг годин (лекцій, практичних, сам/робота)	
Мова викладання	
Міжпредметні зв'язки дисципліни	
Короткий зміст дисципліни (перелік тем)	
Для чого треба вивчати (коротке обґрунтування)	
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Як можна буде користуватися набутими знаннями і вміннями	
Інформаційне та методичне забезпечення	
Критерії оцінювання результатів навчання	
Форма семестрового контролю	
Посилання на презентацію курсу	

ЗРАЗОК

заяви здобувача освіти на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору

Завідувачу відділення/декану факультету

студента курсу _____ групи _____
спеціальності _____

(ім'я та прізвище)

ЗАЯВА

Прошу включити до мого індивідуального навчального плану на
20__/20__ навчальний рік такі дисципліни вільного вибору:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Дата

Підпис

Погоджено:

Завідувач відділення/декан факультету

(підпис)

(ім'я, прізвище)